

تحولات نرخ ارز، بدهی‌های خارجی و بازرگانی خارجی در اسفندماه ۱۴۰۲ و موازنه پرداخت‌های سال ۱۴۰۲

• نرخ ارز

در اسفندماه ۱۴۰۲ هر دلار آمریکا در بازار غیررسمی با نرخ متوسط ۵۹۱/۳ هزار ریال معامله شد که نسبت به بهمن‌ماه ۵/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین در این ماه نرخ فروش هر اسکناس دلار آمریکا در مرکز مبادله ارز و طلا با ۰/۳ درصد افزایش نسبت به بهمن‌ماه به رقم ۴۳۰/۶ هزار ریال رسید. وجود برخی تنش‌های سیاسی و تداوم درگیری‌های نظامی در منطقه و انتظارات تورمی ناشی از آن، از مهم‌ترین عوامل تحریک کننده تقاضای ارز و بی‌ثباتی در بازار غیررسمی در این ماه بوده است.

• بدهی‌های خارجی (تعهدات بالفعل)

مانده بدهی‌های خارجی کشور در پایان اسفندماه ۱۴۰۲ حدود ۵/۰ میلیارد دلار بود که در مقایسه با پایان اسفندماه سال ۱۴۰۱، معادل ۱۹/۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. از این میزان بدهی، ۴۶/۹ درصد (معادل ۲/۴ میلیارد دلار) به بدهی‌های کوتاه‌مدت و ۵۳/۱ درصد (معادل ۲/۷ میلیارد دلار) به بدهی‌های بلندمدت اختصاص داشت. بدین ترتیب، در پایان اسفندماه سال ۱۴۰۲ نسبت به پایان اسفندماه سال ۱۴۰۱، سهم بدهی‌های کوتاه‌مدت از کل بدهی‌های خارجی کشور، ۱۸/۴ واحد درصد افزایش یافت.

• بازرگانی خارجی

بر اساس آمار بازرگانی خارجی گمرکی، در سال ۱۴۰۲، ارزش صادرات (بدون احتساب میعانات گازی) و واردات گمرکی به ترتیب، ۴۹/۹ و ۶۶/۹ میلیارد دلار بود که در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب، ۷/۶ درصد کاهش و ۱۰/۹ درصد افزایش نشان می‌دهند. به علاوه ارزش هر تن کالای صادراتی و وارداتی نیز در این دوره به ترتیب، ۱۶/۹ درصد کاهش و ۴/۷ درصد افزایش یافته است. همچنین طی سال ۱۴۰۲، وزن صادرات و واردات گمرکی به ترتیب، ۱۳۸/۰ و ۳۹/۶ میلیون تن بود که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب، ۱۱/۲ و ۵/۹ درصد افزایش نشان می‌دهند.

• موازنه پرداخت‌ها

براساس برآوردهای مقدماتی، در سال ۱۴۰۲ حساب جاری تراز پرداخت‌های خارجی کشور از مازاد ۹/۰ میلیارد دلار برخوردار بود که در مقایسه با سال قبل از آن، ۳۶/۹ درصد کاهش نشان می‌دهد. طی این دوره، علی‌رغم کاهش قیمت‌های جهانی نفت و کالاهای اولیه^۱، افزایش مقدار صادرات نفت کشور و افزایش وزن صادرات و واردات گمرکی (به عنوان مهم‌ترین اجزای تشکیل‌دهنده صادرات غیرنفتی و واردات کالا)، منجر به افزایش ارزش صادرات و واردات کالا گردید که برآیند تحولات مزبور در نهایت، کاهش ۵/۳ درصدی مازاد حساب کالا را رقم زد. همچنین رشد مبادلات تجاری و افزایش تردهای فرامرزی کالا و مسافر، مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر رشد صادرات و واردات خدمات طی این دوره بوده که برآیند آن منجر به افزایش ۶۶/۸ درصدی کسری حساب خدمات شده است. در این سال کسری حساب درآمد نیز نسبت به سال ۱۴۰۱، حدود ۱۳/۰ درصد کاهش پیدا کرد. طی سال ۱۴۰۲، خالص حساب سرمایه حدود ۲۰/۵ میلیارد دلار بدهکار گردید که در مقایسه با سال قبل از آن، ۳۵/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. پرداخت‌های حساب سرمایه و نیز افزایش خالص مطالبات اشخاص و نهادهای مقیم از دنیای خارج، علت منفی شدن خالص حساب سرمایه در این سال می‌باشد.

^۱ Primary Commodities